Składka zdrowotna przedsiębiorcy w 2026 r.

Niedziela, 22 listopad 2026, 15:02, autor: Fakturowo.pl

W 2026 r. wysokość składki zdrowotnej przedsiębiorcy zależy przede wszystkim od formy opodatkowania. Na skali podatkowej i podatku liniowym liczy się dochód, na ryczałcie — próg przychodów, a na karcie podatkowej obowiązuje stała kwota. Dla skali i podatku liniowego minimalna miesięczna składka od lutego 2026 r. wynosi 432,54 zł. Wyjaśniamy, jak ustalić właściwą podstawę, policzyć należność i sprawdzić wynik w kalkulatorze ZUS. Stan prawny: 22 listopada 2026 r.

Od czego zacząć obliczanie składki zdrowotnej?

Najpierw ustal formę opodatkowania działalności i miesiąc, za który rozliczasz składkę. Nie wystarczy sprawdzić daty przelewu do ZUS. Składka za styczeń, płacona w lutym, podlega zasadom dotyczącym stycznia. Ma to znaczenie zwłaszcza na początku 2026 r., ponieważ dla skali podatkowej i podatku liniowego minimalna podstawa zmieniła się dopiero od lutego.

Opisane niżej zasady dotyczą przede wszystkim osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Nie należy automatycznie stosować ich do każdej osoby prowadzącej pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów ubezpieczeniowych, np. wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Osobnego ustalenia wymaga też sytuacja przedsiębiorcy, który ma kilka rodzajów działalności lub korzysta z ustawowego zwolnienia z opłacania składki.

Składka zdrowotna jest odrębnym obowiązkiem od składek społecznych. Ulga na start, preferencyjne składki społeczne czy Mały ZUS Plus same w sobie nie znoszą obowiązku jej opłacania. Nie można zatem wyliczać zdrowotnej jako określonego procentu preferencyjnej podstawy składek emerytalnych i rentowych.

Ile wynoszą podstawowe stawki w 2026 r.?

Dla najczęściej spotykanych form opodatkowania punktem wyjścia jest poniższe zestawienie. Kwoty minimalne nie oznaczają, że każdy przedsiębiorca może poprzestać na ich zapłacie — na skali i podatku liniowym wyższy dochód może oznaczać wyższą składkę.

Forma opodatkowania	Sposób obliczenia	Kwota lub minimum w 2026 r.
Skala podatkowa	9% podstawy ustalanej na podstawie dochodu	Za styczeń minimum 314,96 zł; od lutego minimum 432,54 zł miesięcznie
Podatek liniowy	4,9% podstawy ustalanej na podstawie dochodu, z ustawowym minimum	Za styczeń minimum 314,96 zł; od lutego minimum 432,54 zł miesięcznie
Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	9% podstawy przypisanej do progu przychodów	498,35 zł, 830,58 zł albo 1495,04 zł miesięcznie
Karta podatkowa	9% minimalnego wynagrodzenia	432,54 zł miesięcznie od stycznia

Dlaczego minimum za styczeń jest inne niż od lutego?

Na skali i podatku liniowym rok składkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym: trwa od 1 lutego do 31 stycznia następnego roku. Styczeń 2026 r. zamyka więc rok składkowy rozpoczęty w lutym 2025 r. Minimalna podstawa za ten miesiąc wynosi 3499,50 zł, a minimalna składka — 314,96 zł.

Od lutego 2026 r. minimalna miesięczna podstawa wynosi 4806 zł, czyli 100% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2026 r. Minimum składki to 9% tej kwoty, a więc 432,54 zł. Stosowane wcześniej obniżenie minimalnej podstawy do 75% minimalnego wynagrodzenia nie jest zasadą dla miesięcy od lutego 2026 r.

Karta podatkowa działa inaczej: kwota 432,54 zł obowiązuje już za styczeń 2026 r. Z kolei na ryczałcie podstawę wyznacza przeciętne wynagrodzenie wskazane dla tego rozliczenia, a nie płaca minimalna. Nie należy więc przenosić lutowej zmiany minimum na wszystkie formy opodatkowania.

Jak policzyć składkę na skali podatkowej?

Miesięczna składka wynosi 9% dochodu ustalonego według przepisów o ubezpieczeniu zdrowotnym. Co do zasady podstawą składki za dany miesiąc jest dochód z miesiąca poprzedniego. Przykładowo składkę za październik ustala się na podstawie dochodu z września, a nie październikowej sprzedaży.

Nie chodzi o sumę wpływów na rachunek ani o dochód pomniejszony o kwotę wolną od PIT. Punktem wyjścia są przychody i koszty działalności, z uwzględnieniem szczególnych zasad ustalania dochodu do składki zdrowotnej. Dochód można pomniejszyć o zapłacone składki społeczne, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów. Tej samej składki społecznej nie wolno odliczyć dwukrotnie.

Jeżeli wyliczone 9% daje mniej niż minimum, należy zapłacić minimum. Dotyczy to również miesiąca z zerowym dochodem lub stratą, jeżeli przedsiębiorca pozostaje objęty obowiązkiem ubezpieczenia i nie korzysta ze szczególnego zwolnienia.

Przykład: dochód pani Anny za wrzesień 2026 r., prawidłowo ustalony do składki zdrowotnej, wyniósł 8000 zł. Składka za październik to 720 zł. Gdyby dochód wyniósł 3000 zł, wynik procentowy wynosiłby 270 zł, ale należna składka wyniosłaby 432,54 zł.

Jak działa minimum przy podatku liniowym?

Podatnik liniowy stosuje stawkę 4,9% dochodu, ale ustawowego minimum nie oblicza według 4,9% minimalnego wynagrodzenia. Dolna granica składki odpowiada 9% minimalnej podstawy. Dlatego od lutego 2026 r. także liniowiec płaci nie mniej niż 432,54 zł miesięcznie.

Przykład: pan Marek ustalił dochód za wrzesień 2026 r. w wysokości 7000 zł. Obliczenie 7000 zł × 4,9% daje 343 zł. Za październik musi jednak rozliczyć 432,54 zł. Przy dochodzie 12 000 zł składka wyniosłaby 588 zł, ponieważ wynik przekracza minimum.

To ważna różnica przy planowaniu obciążeń. Niższa stawka procentowa na podatku liniowym nie oznacza, że przy niewielkim dochodzie składka będzie niższa niż na skali. W obu formach może zadziałać identyczna dolna granica.

Jakie progi obowiązują przedsiębiorcę na ryczałcie?

Na ryczałcie koszty działalności nie obniżają podstawy składki. O jej wysokości decyduje przedział przychodów. Podstawą wyliczeń w 2026 r. jest przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r., łącznie z wypłatami z zysku, wynoszące 9228,64 zł.

Roczne przychody uwzględniane dla składki	Miesięczna podstawa	Miesięczna składka
Do 60 000 zł włącznie	5537,18 zł — 60% przeciętnego wynagrodzenia	498,35 zł
Powyżej 60 000 zł do 300 000 zł włącznie	9228,64 zł — 100% przeciętnego wynagrodzenia	830,58 zł
Powyżej 300 000 zł	16 611,55 zł — 180% przeciętnego wynagrodzenia	1495,04 zł

Przy ustalaniu progu przychody pomniejsza się o zapłacone składki społeczne na zasadach przewidzianych dla tego rozliczenia. Nie pomniejsza się ich natomiast o zwykłe wydatki firmowe, np. zakup towaru, czynsz czy paliwo.

Przy standardowym rozliczeniu miesięcznym śledzi się przychód narastająco od początku roku. Jeżeli próg zostanie przekroczony w danym miesiącu, za ten miesiąc stosuje się już wyższą składkę. Ostateczny roczny przychód wpływa następnie na rozliczenie całego roku, dlatego samo prawidłowe opłacanie miesięcznych kwot nie wyklucza dopłaty.

Przykład: pani Ewa prowadzi działalność przez cały 2026 r. i przekracza 60 000 zł przychodu uwzględnianego dla składki w maju. Od maja rozlicza 830,58 zł zamiast 498,35 zł. Jeśli roczny przychód pozostanie w drugim przedziale, roczna składka będzie ustalana według tego przedziału za wszystkie miesiące podlegania ubezpieczeniu. Powstanie zatem dopłata związana z niższymi wpłatami za początek roku.

Istnieje także metoda uproszczona, oparta na przychodach z poprzedniego roku. Nie jest dostępna automatycznie dla każdego: wymaga m.in. prowadzenia działalności przez cały poprzedni rok kalendarzowy. Wybór tej metody nie usuwa obowiązku rocznego rozliczenia według faktycznych wyników bieżącego roku.

Kiedy trzeba uważać na sprzedaż majątku i przerwę w działalności?

Nie każda kwota rozpoznana w podatku dochodowym jest automatycznie uwzględniana identycznie przy składce zdrowotnej. Szczególne zasady dotyczą m.in. sprzedaży środków trwałych. Na skali i podatku liniowym przychody i koszty takiej sprzedaży są co do zasady wyłączone z bieżącego wyliczenia składki. Przepisy pozwalają jednak

uwzględnić je w rozliczeniu rocznym. Nie należy więc bez sprawdzenia kopiować końcowego dochodu podatkowego z programu księgowego.

Składka zdrowotna jest miesięczna i niepodzielna. Samo rozpoczęcie działalności pod koniec miesiąca nie daje prawa do proporcjonalnego zmniejszenia należności według liczby dni. Przy zawieszeniu istotne jest natomiast, czy obejmuje ono cały miesiąc kalendarzowy: pełny miesiąc zawieszenia co do zasady nie rodzi obowiązku opłacania składki z tej działalności. Zawieszenie tylko przez część miesiąca nie uzasadnia dzielenia składki przez dni.

Do kiedy zapłacić i co zrobić po wykryciu błędu?

Przedsiębiorca będący osobą fizyczną co do zasady przekazuje dokumenty rozliczeniowe i opłaca składki do 20. dnia następnego miesiąca. Jeśli termin przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, przesuwa się na następny dzień po dniach wolnych. Nie jest to termin liczony jako 20 dni roboczych.

Przykładowo składkę za październik 2026 r. należało rozliczyć i opłacić do 20 listopada 2026 r. W tytule przelewu nie ustala się podstawy składki — musi ona wynikać z prawidłowych dokumentów rozliczeniowych.

Po wykryciu zaniżenia należy skorygować właściwe dokumenty i dopłacić brakującą należność; zaległość może wiązać się z odsetkami. Przy nadpłacie trzeba uwzględnić stan rozliczeń na koncie ZUS. Nie należy samodzielnie obniżać kolejnej składki wyłącznie na podstawie własnego arkusza, bez poprawienia błędnego rozliczenia.

Jak sprawdzić wynik w kalkulatorze ZUS?

W serwisie ZUS dostępna jest informacja o podstawach i kwotach składki zdrowotnej na 2026 r. oraz kalkulator składki zdrowotnej. Komunikat służy do sprawdzenia oficjalnych parametrów, a kalkulator pomaga zastosować je do konkretnego miesiąca i formy opodatkowania.

Przed obliczeniem przygotuj miesiąc rozliczenia, formę opodatkowania, właściwy dochód albo przychód oraz dane o składkach społecznych. Przy ryczałcie sprawdź również wybraną metodę ustalania miesięcznej składki. Błędne wskazanie miesiąca lub wpisanie przychodu zamiast dochodu może dać pozornie poprawny wynik, który nie odpowiada obowiązkowi przedsiębiorcy.

Zachowuj zestawienie danych użytych do obliczeń. Ułatwi ono kontrolę dokumentów miesięcznych i późniejsze rozliczenie roczne. Kalkulator nie zastępuje bowiem ustalenia, które przychody, koszty i okresy podlegania ubezpieczeniu należy uwzględnić.

Tagi: składka zdrowotna 2026, minimalna składka zdrowotna, składka zdrowotna ryczałt, podatek liniowy, skala podatkowa, kalkulator zus